तस्मात् कारणात् हे नरो मत्पुत्राः पुरुषाः वः युष्मत्सम्बन्धिनां पितॄणां ब्रह्मणा जुष्टी भवदीयेन परिवृढेन स्तोत्रेण प्रीतानां अक्षं क्रुद्धं चक्षुरिन्द्रियमव्ययं वसिष्ठोऽहमाच्छादितवानस्मि। इतः परं यूयं न रिषाथ किल सर्व्वथा हिंसिता न भवथ, अयमर्थः। सौदासनामकैरसुरैर्यदा वसिष्ठो हतपुत्रोऽभूत् तदानीं पुत्राभावात् एतदीयाः पितरः रक्तवर्णेन चक्षुषा युक्ता क्रुद्धाः दृश्यन्ते। तदानीं वसिष्ठः पुत्रानुत्पादितवान्। ते च पुत्रा विद्याधिकाः सन्तः सामगानेनेन्द्रं तोषितवन्तः। तदीयपितॄणां क्रुद्धं मक्षं क्रोधपरित्यागेन शान्तं सपत्नम्। सोऽयं वृत्तान्तः वसिष्ठेन स्वपुत्रान् प्रत्यभिहित इति अयं मन्त्रो रक्षार्थो द्रष्टव्यः॥

अथ द्वितीयामाह। "पावका नः सरस्वती। वाजेभिर्वाजिनीवती। यज्ञं वष्टु धिया वसुः" इति। इयं सरस्वती नः अस्मदीयं यज्ञं धिया स्वबुद्ध्या वष्टु कामयताम्। कीदृशी पावका शोधिका वाजेभिः नानाविधैरन्नैर्युक्तत्वेन वाजिनीवती बहुन्ना वसुः सर्व्वेषां निवासयित्री। अङ्गहीनपशूपाकणप्रायश्चित्तत्वेन विनियुक्तः सारस्वतीं बार्हस्पत्यामिति च ऊह्य प्रयोजयेदिति॥

अथ तृतीयामाह। "सरस्वत्यभि नो नेषि वस्यः। मा पस्फरीः पयसा मा न आधक्। जुषस्व नः सख्या वेश्या च [१]। मा त्वत्क्षेत्राण्यरणानि गन्म" इति। हे सरस्वति नः अस्मान् वस्योऽधिश्रेयः प्रतिनेषि नय मा पस्फरीः मा हिंसीः पयसा नदीरूपायास्तव जलेन नोऽस्मान् माधक् सर्व्वतो माधाक्षि मा